

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในยุคปัจจุบันการพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในท้องถิ่นเป็นปัจจัยการผลิต เป็นการเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของผลผลิตทางการเกษตร ทรัพยากรของชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น น้ำมันมะพร้าวเป็นอุตสาหกรรมที่เกิดจากกรรมวิธีการผลิตโดยมีวัตถุดิบคือ มะพร้าวผล ที่นิยมปลูกอย่างแพร่หลายในภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวผล จะนำส่วนของมะพร้าวผลมาผ่าและตากแห้ง จำหน่ายในรูปของเนื้อมะพร้าวตากแห้ง ผิวมะพร้าวแห้ง หรือ กากมะพร้าวแห้ง เป็นวัตถุดิบส่งโรงงานสกัดน้ำมันมะพร้าวต่อไป

จังหวัดสมุทรสงคราม จากข้อมูลปี พ.ศ. 2545 มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 260,442 ไร่ มีพื้นที่ทำการเพาะปลูกพืชของจังหวัด ประมาณ 181,410 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.65 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ได้แก่ มะพร้าว ลิ้นจี่ ส้มโอ มะม่วง กล้วยน้ำว้า ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 60.89 ของพื้นที่ปลูกพืช มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญที่มีมูลค่าสำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากเป็นจังหวัดชายทะเลที่มีสภาพดิน และ สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การปลูกมะพร้าว การทำสวนมะพร้าวแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ มะพร้าวผล มะพร้าวตาล และมะพร้าวอ่อน มะพร้าวผลเป็นวัตถุดิบที่มีความสำคัญในการผลิตน้ำมันมะพร้าว

แหล่งเพาะปลูกมะพร้าวผลที่สำคัญจะอยู่ในเขตอำเภออัมพวา ในปี 2545 มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวผลรวมทั้งสิ้น 53,009 ไร่ ได้ผลผลิตรวมประมาณ 56.81 ล้านผล คิดเป็นมูลค่า 130.67 ล้านบาท โดยทั่วไปมะพร้าวผลจะให้ผลผลิตมากในช่วงเดือน พฤษภาคม- สิงหาคม ของทุกปี โดยจะให้ผลผลิตมากกว่าในช่วงอื่น ๆ ประมาณ 40-50 % หลังจากนั้นมะพร้าวจะให้ผลผลิตน้อยราวเดือน ธันวาคม - มกราคม ข้อมูลพื้นที่ปลูกมะพร้าวผล ปริมาณผลผลิต และมูลค่าของ ผลผลิต ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ปริมาณผลผลิต และมูลค่าของมะพร้าวผล ปี 2541-2545

ปีการผลิต	พื้นที่เพาะปลูก(ไร่)	ปริมาณผลผลิต(ผล)	มูลค่า (บาท)
2541	48,187	37,248,551	158,306,342
2542	48,082	48,514,738	298,850,786
2543	47,782	43,504,224,	86,138,364
2544	48,640	53,932,032	100,852,899
2545	53,009	56,815,000	130,674,500

ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม

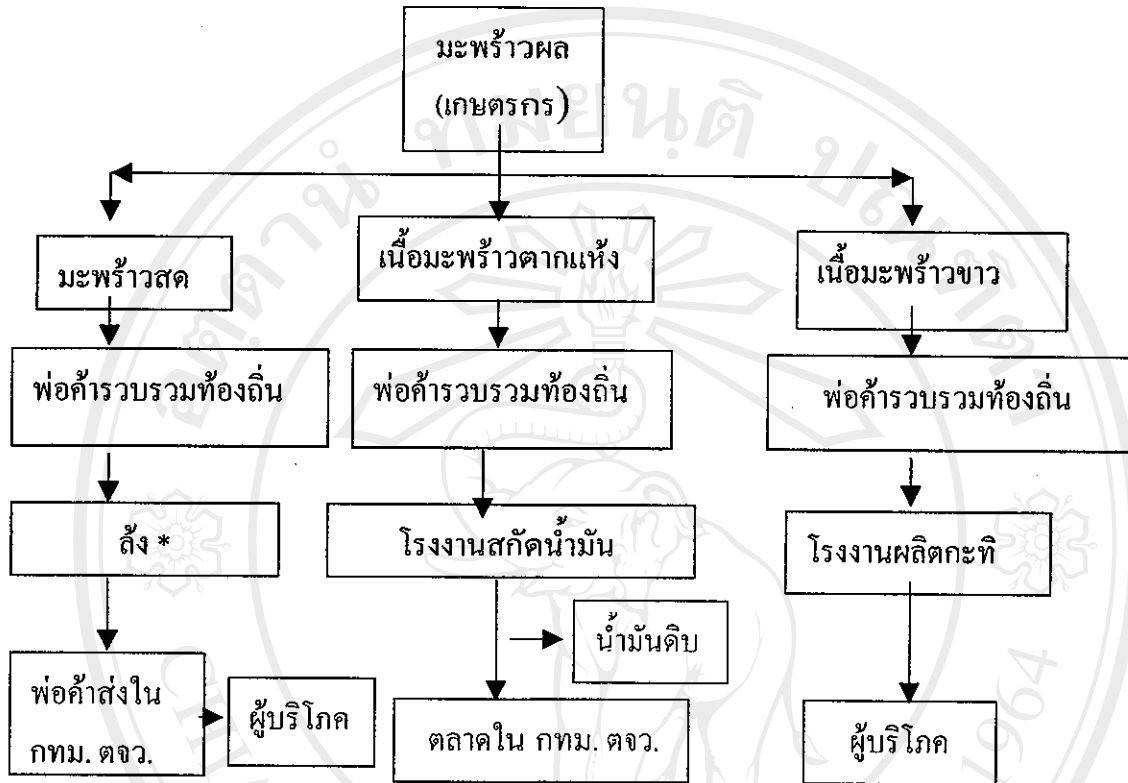
ภาวะการค้าการตลาด

1. ลักษณะการซื้อขาย สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ คือ เกษตรกรจังหวัดสมุทรสงครามจะขายผลผลิตในรูปมะพร้าวผลเป็นส่วนใหญ่ โดยคัดแยกขนาดเป็นขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ถ้าหากเป็นมะพร้าวผลใหญ่ ชาวสวนจะขายมะพร้าวให้พ่อค้ารวบรวมในระดับท้องถิ่น เพื่อนำไปจำหน่ายให้ลูกค้าต่อหนึ่ง โดยล้งจะจำหน่ายมะพร้าวส่วนหนึ่งให้กับพ่อค้าส่งในตลาดกรุงเทพฯ และตลาดต่างจังหวัด อีกส่วนหนึ่งจะขายปลีกให้กับผู้บริโภค หากเป็นมะพร้าวขนาดเล็กซึ่งขายไม่ได้ราคา ชาวสวนจะนำมาผ่าและตาก จำหน่ายในรูปของเนื้อมะพร้าวตากแห้งผ่านพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น เพื่อจำหน่ายให้กับล้งมะพร้าวอีกต่อหนึ่ง และจำหน่ายในรูปของเนื้อมะพร้าวขาว โดยผู้รวบรวมท้องถิ่นจะส่งให้กับ โรงงานผลิตกะทิสำเร็จรูป และโรงงานผลิตนมข้นหวานในกรุงเทพฯ ต่อไป

2. วิธีการตลาด ตลาดมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนใหญ่จะเป็นตลาดท้องถิ่น พ่อค้าในพื้นที่จะเป็นผู้รวบรวม หรือผู้รับซื้อจากเกษตรกรรายย่อย ซึ่งขายคราวละไม่มาก ส่วนพ่อค้าจากจังหวัดอื่นเข้ามาซื้อน้อยเพราะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย

เกษตรกรในจังหวัดสมุทรสงครามที่ปลูกมะพร้าวผล จะขายผลผลิต ซึ่งมีวิถีตลาดดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงวิถีตลาดมะพร้าวของจังหวัดสมุทรสงคราม

* ตั้ง หมายถึง พ่อค้ามะพร้าวรายใหญ่ในท้องถิ่นที่มีโรงเก็บมะพร้าวได้จำนวนมาก

การดำเนินงานการผลิตน้ำมันมะพร้าวในรูปแบบน้ำมันดิบจากมะพร้าวผล เป็นช่องทางและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการที่เกษตรกรนำมะพร้าวผลมาผ่าซีก และนำเนื้อมะพร้าวตากแดดให้แห้งจำหน่ายในรูปของมะพร้าวตากแห้งให้กับ โรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าว เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินการของผู้ผลิต กรรมวิธีการผลิต การพัฒนาคุณภาพ การหาแหล่งตลาด มีการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากรูปน้ำมันดิบ ให้อยู่ในรูปของน้ำมันสำหรับการบริโภค น้ำมันไบโอดีเซล และผลิตภัณฑ์คอสเมติกอื่น ๆ เป็นการสร้างรากฐานวิธีการดำเนินธุรกิจแบบใหม่หรือต้นแบบของธุรกิจแบบใหม่ที่ทำให้มีรายได้ และมีผลกำไรเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง ซึ่งในการพัฒนาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ การผลิตน้ำมันมะพร้าวในที่มีการดำเนินงานในปัจจุบัน และจังหวัดสมุทรสงครามเป็นแหล่งที่มีการปลูกมะพร้าวผลที่มีจำนวนมากใช้เป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตน้ำมันมะพร้าว น้ำมันมะพร้าวเป็นวัตถุดิบที่สำคัญตัวหนึ่งซึ่งนำมาใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตน้ำมันไบโอดีเซล เป็นแหล่งพลังงานทดแทนน้ำมันดีเซลนับวันจะมีราคาแพงขึ้นและค่อยหมดไป ดังนั้นในธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวให้ได้ปริมาณและคุณภาพที่

เหมาะสมและต้นทุนต่ำนับว่ามีความสำคัญ ในการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึง ต้องการศึกษาดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวให้มีประสิทธิภาพในการจัดการและเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัด สมุทรสงคราม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินการของธุรกิจน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของธุรกิจน้ำมันมะพร้าว
3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาดำเนินธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวต่อไป

นิยามศัพท์

การดำเนินงาน หมายถึง การประกอบกิจการของธุรกิจ ด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน

ธุรกิจน้ำมันมะพร้าว หมายถึง ธุรกิจที่ดำเนินการผลิตน้ำมันมะพร้าวเป็นสินค้า

การผลิตน้ำมันมะพร้าว หมายถึง การแปรรูปวัตถุดิบมะพร้าวตากแห้งโดยผ่านกรรมวิธีตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตคือน้ำมันมะพร้าว